

Archival lexical card index formed based on classics of Ukrainian literature, folklore and ethnographic materials, field recordings, dictionaries and more. Perhaps some part of the was painted before 1918 as materials “Kievan antiquity.” Enriched by the works M. Hvylovy, H. Kosynka, M. Rylsky, P. Tychyna. Based on this Lexical card index generated four volumes “Russian-Ukrainian Dictionary” ed. A. Krymsky and S. Efremov. Since 1933 Lexical card index was “cleared of nationalistic rubbish”: removed cards from the Bible, with the names of the repressed S. Efremov, V. Pidmohylny, M. Hvylovy, H. Kosynka, M. Skrypnyk and others. Simultaneously replenished via the works of Ivan Le, A. Holovko, E. Korniyuchuk, V. Kuzmich, M. Ledyanko, P. Punch, G. Petrovsky, Lenin, Stalin and others. Based purified and supplemented the Lexical card index likely generated RUD-37. Comparative analysis of quantitative indicators ALCS in its various parts (fragments of the letters З, Р, Ф, Я) showed a balance of the ALCS and presentation sources, and authors. So, assuming that substantial physical losses due to conscious or unconscious destruction during the occupation (as a new index of 1938) have not suffered.

Prospects of research, including an index of available words and identify untapped potential in dictionaries ALCS.

Keywords: Lexical card index, Archival card index, card, “Russian-Ukrainian Dictionary” ed. A. Krymsky and S. Efremov.

Мовна мозаїка

ПРОТЕ, ОДНАК (ОДНАЧЕ) – СПОЛУЧНИКИ І ВСТАВНІ СЛОВА

В українській мові *проте, однак (одначе)* функціонують і як протиставні сполучники, і як вставні слова. Практично їх нерідко сплутують, що призводить до неправильного використання коми. Зокрема, помилково ставлять кому після *проте, однак (одначе)*, ужити на початку речення, напр.: *Тиск на таку особистість призводить до емоційних травм. Проте, доба соціалізму залишила в масовій свідомості сучасних українців відбитки та наслідки авантюричних соціальних експериментів* (Відомості, 02.12.2009); *Їм пропонувалися офіційні гарантії безпеки і дотримання їхнього суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів, аби лише вони не вступали до НАТО. Проте, центрально-східноєвропейці твердо відмовились бути країнами з обмеженим суверенітетом і залишаються у “сірій зоні”* (Українська правда, 02.12.2009). Щоб не помилятися в розмежуванні таких сполучників і вставних слів, потрібно запам’ятати:

1. Протиставні сполучники *проте, однак (одначе)* поєднують частини в складно-сурядному реченні або однорідні члени речення, пов’язані протиставними відношеннями. **Перед ними потрібно ставити кому**, напр.: *Молодий учений Іван Пулюй прагнув жити й працювати в рідній Україні, однак його намагання отримати посаду в Київському університеті наразилися на шалений опір царських урядовців...* (О. Зворська); *І чую голос, кволий, незвичний, проте веселий-веселий* (М. Стельмах). Якщо ж складносурядне речення за допомогою крапки поділено на дві частини, то **після протиставного сполучника, що поєднує їх, не можна ставити кому**, напр.: *З давніх-давен у людей виникало прагнення проникнути в суть географічних назв. Проте й досі походження багатьох з них не відоме* (І. Вихованець); *Шевченко від початку й до останніх днів ставився до Гоголя з великою повагою, високо цінував його як письменника і мислителя... Однак висловлював і критичні зауваження на адресу Гоголя* (Ю. Барабаш); *Ми повинчалися. Одначе На щастя сітки я не сплів* (Д. Павличко).

2. Вставні слова *проте, однак (одначе)* вживають у середині простого речення, якому вони надають значення “незважаючи на щось дія все-таки відбулася чи відбувається”. **Їх потрібно виділяти комою з обох боків**, напр.: *Немає сонця — І десь воно, проте, живе і світить...* (М. Рильський); *Є, однак, у перекладі книги... один цікавий випадок вдалого утворення протонародного слова...* (П. Плюш).

Катерина Городенська